

סימני פשיזם בארה"ב

עמ' 8

מועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדיר

ZO HADEREKH

زوهديرخ

גיליון 29 / 23 ביולי 2025

חרפת רעב בעזה

עמ' 10

עמ' 5

הרס מחנות הפליטים בגדה

עמ' 3

ח"כ עודה: יש נחישות, אין פחד

מכתבים למערכת

השתלטות משיחית-קנאית

המשיחיים "יודעים" מהו רצונו של אלוהים. הטהורים – כמו משה מכרתים – מאמינים שהאלוהים הוא כל יכול ולא צריך לפעול במקומו. המעשיים מבינים שאלוהים – איך נאמר זאת – הוא חסר יכולת והם צריכים לפעול על מנת לקיים את רצונו. הקנאים שבהם מאמינים שהמטרה מקדשת את האמצעים ומותר להם לעשות הכול למען הגשמת רצונו. רואים זאת בעזה, בגדה המערבית ובנגב.

לפני הציונות היו ניסיונות של משיחיים להחזיר את היהודים ל"ארץ המובטחת". כולם נחלו כישלונות מחפירים. אבל אלה לא הרפו את ידיהם. לאחר ההצלחה הציונית בהחזרת יהודים לארץ והקמת מדינת ישראל, הם מנסים להופכה למדינה משיחית. הבולטים שבהם מנסים להופכה למשיחית-קנאית. הם קפצו על ההזדמנות של מדיניות ההתרחבות של ממשלות ישראל לאחר הניצחון במלחמת 1967. הקמת ההתנחלויות היוותה עבורם את תחילת הדרך של הקמת מדינה משיחית-קנאית בתוך המדינה. עכשיו הם "החלוצים" של המפעל הציוני. ומכיוון שהם יודעים את רצונו של אלוהים, הרי שאין מקום למדיניות של שלום ואין מקום למגבלות של מוסר וחוקים בדרך להגשמת רצונו. ואם יש ראש ממשלה שמאיים באפשרות של החזרת שטחים (מובטחים בידי אלוהים), הרי שהוא מפר את רצונו ולכן הוא בן מוות.

הם מבינים שכדי להשתלט על המדינה הם צריכים להיכנס לכל מוסדותיה. וכך הם עושים. הם בפקידות הממשלתית; הם בכנסת; הם בממשלה; הם בצבא, אותו הם הופכים מצבא העם לצבא האל; הם בבתי המשפט; והם מתישבים בערי ישראל ומקימים ישובים בתוכן. וכך, מבלי שרוב הציונים חשים בכך, הם מובילים להפיכה ערכית, ההופכת את ישראל ממדינה שהוקמה באופן מחושב רציונלית למדינה משיחית-קנאית.

נתניהו במסעו להניצל מאימת הדין ובדרך להפוך לדיקטטור של ישראל, הוציא את הכהניסטים שבינם מאזור הדה-לגיטימציה ודאג שיתאחדו לרשימה אחת, כדי שיעברו את אחוז החסימה. לאחר מכן נתן להם תפקידי מפתח בממשלתו. התוצאה: ישראל מואשמת בביצוע ג'נוסייד בעזה ונתניהו וגלנט מבוקשים להעמדה לדין בפני בית המשפט הבינלאומי לצדק בהאג על פשעי מלחמה, בואך פשעים נגד האנושות! כאשר אנו עדים למכונת הרעל המופעלת כלפי מתנגדיו מבית, ולדרך ולמטרות המלחמה בעזה ניתן להבין שזאת הרבה יותר מעסקה פוליטית – זאת ברית רעיונית, המבטלת את ההבדל בין הימין הקלסי לכהניזם ומבטלת את ההבדל בין הציונות למשיחית-קנאית. במילים אחרות, נתניהו והמשיחיים-קנאים, לא רק מבצעים הפיכה משטרית, הם מבצעים הפיכה ערכית!

כפי שהחזון המשיחי לא יכול היה להתקיים בפועל, כך ישראל המשיחית-קנאית לא תוכל להתקיים בפועל. עם בעלי ברית כאלה, נתניהו במקום להידמות לצ'רצ'יל, מתחיל להידמות לאויבו המושבע של זה.

עמוס גבירץ, קיבוץ שפיים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

ליבו הרחב והרחום של טראמפ...

"נשיא ארה"ב דונלד טראמפ הודיע כי יטיל מכסי ייבוא של 50% על מוצרים מברזיל, בשל מה שכינה 'ציד מכשפות' נגד הנשיא הימני קיצוני לשעבר ז'איר בולסונרו, העומד לדין בשל מעורבות בניסיון הפיכה שלטונית ב-2022, שאחריו הפסיד לנשיא הנוכחי, לואיס אינסיו 'לולה' דה סילבה. 'המשפט לא צריך להתקיים', כתב טראמפ ברשת החברתית שבבעלותו, 'כי זהו ציד מכשפות שצריך להסתיים באופן מיידי'. טראמפ תיאר בעבר את בולסונרו כחבר ואירח אותו באחוזהו מאר-א-לאגו כששני המנהיגים היו בשלטון ב-2020. באחרונה קרא נשיא ארצות הברית לבטל את משפטו בישראל של ראש הממשלה בנימין נתניהו".

תום דמאר-גרנחה, "הומניטה", 10.7

... ומוחו המבריק של נשיא ארה"ב

"נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ סיפק עוד רגע ויראלי, כשמוח המצלמות בבית הלבן שיבח את נשיא ליבריה על האנגלית שלו, שהפתיעה אותו במצוינותה – מבלי לדעת שאנגלית היא שפתה הרשמית של המדינה שבמערב אפריקה. האירוע התרחש כשטראמפ אירח בבית הלבן ארוחת צהריים עם מנהיגים מאפריקה, והנשיא הליברית ג'וזף בואקאי נשא דברים. כשסיים שאל אותו טראמפ מהיכן רכש את הידע הלשוני המרשים. 'תודה לך, אנגלית כל כך טובה', אמר טראמפ. 'איפה למדת לדבר אנגלית יפה כל כך?'".

סוכנות הידיעות רויטרס, 10.7

משטרע בשטחים הכבושים

"מפקד מחוז ש"י במשטרה ניצב משה פינצ'י, הממונה על שטחי הגדה המערבית, אמר כי שינה את סדרי העדיפויות של המשטרה באזור, כך שתפקיד המשטרה יהיה להגן על התנחלויות לפני אכיפת החוק והסדר באזור. פינצ'י נחשב למקורב מאוד לשר לביטחון לאומי איתמר בן גביר – שמינה אותו לתפקיד הנוכחי – ואף שימש כמזכירו הביטחוני. בטקס שנערך במערת המכפלה להשקת יחידת מתנדבים חדשה שתפעל בגדה הוסיף מפקד המחוז: 'אנחנו פה בשביל ההתיישבות, והצורך שלנו פה הוא בגלל ההתיישבות'. לדבריו כמה מקורות המעורים בנושא, בסדרי העדיפויות של המחוז עד כה נקבע כי אכיפת החוק והסדר קודמת להגנה על ההתנחלויות".

יושע (ג'וש) בריינר, "הארץ", 11.7

הון, שלטון וסירחון

"משרד הפנים דורש להעניק פטור מהליכי תכנון להקמת מתקן בבזון במפרץ חיפה, למרות החריגות בזיהום, מבלי להידרש לתסקיר סביבתי וללא שיתוף הציבור".

שני אשכנזי, "כלכליסט", 9.7

ניסיון הלינץ' בח"כ עודה מחייב שינוי גישה

הציבורית להצגת אלטרנטיבה משמאל, להעמקת התודעה המעמדית ולבניית כוח סוציאליסטי.

להתעקש להגיע לכל עיר

לכן עלינו להמשיך להתעקש להגיע לנס ציונה ולכל עיר בארץ, ולא להסתפק רק בהפגנות בתל אביב ובערים ליברליות אחרות. למעמד העובדים בישראל האינטרס והכוח לעצור את המלחמה, לבלום את הפשיזם ולהפיל את ממשלת הימין הקיצוני. כדי שיוכל לעשות זאת, עלינו לחזק את פעילותנו בקרב העובדים ולפנות אליהם במקומות העבודה ובשכונות, ולדאוג לאינטרסים, לצרכים ולשאיפות שלהם. אם לא נשכיל לבנות תמיכה עממית ומסגרות ארגוניות בכל עיר ועיר, תקיפה כפי שאירעה בשבת עלולה לקרות שוב – ואפילו באלימות קשה יותר. אך אם נפעל נכון, בהתמדה ובנחישות, אזי כשנגיע להפגין בעיר כזו, נקבל תמיכה גדולה ומשמעותית.

יהונתן רבינוביץ'

מתוך הפגנת התמיכה בח"כ עודה מול הכנסת 14.7 (צילום: זו הדרך)

בשבת האחרונה (19.7) נחשפנו חבריי ואני למציאות אלימה וקיצונית ביותר בנס ציונה. בצד פעילי חד"ש נוספים, ליוויתי את ח"כ איימן עודה שהוזמן לנאום בהפגנה בעיר. המארגנים ביקשו להביע סולידריות עמו לאחר כישלון ניסיון ההדחה בכנסת. במהלך האירוע חווינו ניסיון לינץ' ואלימות קשה, המתאפשרת בעקבות הסתה גוברת של נציגי הימין בכנסת והיעדר הגנה מצד במשטרה. במילה אחרת: פשיזם. האלימות הייתה קשה: תקפו אותנו, הכו אותנו וידו בנו אבנים. באופן אישי הכו אותי כמה פעמים כאשר ניסיתי לפנות פעילים אחרים לאזור בטוח. לא יכולנו להגן על עצמנו משום שההמון שתקף אותנו היה כה רב. אחרי שדחקו אותנו לבמה המרכזית, התבצרנו בלית ברירה ושם חיכינו שלוש שעות לפינאי. חוסר הפעולה וההפקרה מצד המשטרה היו מרתיעים, ורק ההתנהלות האחראית מצד חברינו מנעה את סיום האירוע באסון. איש לא נפגע באופן חמור, אך כמה מהפעילים סבלו מלחץ נפשי כתוצאה מהתקיפה.

אסור לאפשר לאלימות לחזור

לקח אחד אני לוקח מההפגנה: אסור שדבר כזה יישנה. בהפגנה זו נחשף בפנינו שלב חדש של אלימות ושיתוף פעולה של כנופיות ימין מאורגנות והמשטרה – תופעה שרבים מאתנו חוו בפעם הראשונה. למי שנכח בהפגנה היה ברור מאוד שהאלימות הידרדרה לרמה מסוכנת משום שהמשטרה אפשרה זאת. היה ביכולתם של השוטרים לפזר את התוקפים או להרתיע אותם, אך הם גילו אוזלת יד מכוונת. היינו עדים לשיתוף פעולה של משטרת בן גביר עם קבוצה של בריונים פשיסטיים, שהתארגנה מראש לביצוע המתקפה. קבוצות כאלה צצות ברחבי הארץ, בעידוד ישיר של השלטון. במוצ"ש לא צפינו את המתקפה. לאחריה עלינו לאמץ גישה המתאימה לפעילות פוליטית בתנאים אלימים. עלינו לבחון מחדש את דרכי הפעולה שלנו ולהתאימן למציאות החדשה. אי-אפשר עוד לסמוך על הגנת המשטרה ועל כיבוד זכויות הפרט. כדי שנוכל לפעול בביטחון בנס ציונה ובערים נוספות, עלינו לבנות בסיס כוח מקומי.

התוקפים ביקשו לגרש אותנו מנס ציונה, כי הם מפחדים מהאלטרנטיבה שאנחנו מייצגים. מצביעי הימין משתייכים ברובם למעמד העובדים, המצוי בסתירה מעמדית עם הממשלה ועם הקואליציה הימנית בכנסת. אלה מקדמות סדר יום של קפיטליזם הרסני ומלחמה ללא סוף. ככל שהמלחמה נמשכת והפגיעה במעמד העובדים מעמיקה, נפתח פתח בזירה

יש נחישות, אין פחד

אמא'לה, איזה ערב בלתי נשכח היה בקפה תרבותת. אחרי יומיים של איומים ודיבור צפוף עם גורמים שונים במשטרה ובמשמר הכנסת, שלא עזבו אותנו לרגע והקיפו את הקפה עם ניידות, שוטרים סמויים ואפילו פרשים חמושים, הגיע ח"כ איימן עודה, נעמד לידי, מאחורי הבר, ופשוט דיבר מנהמת ליבו. על עזה החרבה, על הפשיזם הרעיל, אבל בעיקר על הדו קיום היהודי פלסטיני שספג מכה אנושה בשבעה באוקטובר ומנסה עכשיו, למרות התקשורת המקורנת, למרות שריקות הבוז והקריאות הנאלחות "מוות לערבים", למרות הפחד השורר ברחובותיה המיואשים של ישראל הגזענית, זו שמסיתה את מבטה מול הרצח ההמוני, ההחרבה הטוטאלית וההרעבה הפושעת בעזה שתיזכר, כפרה עליכם, לדורי דורות. היה איזה רגע שאיימן עודה צעק מול עשרות האנשים שגדשו את הקפה: העליונות היהודית רוצה אותי לא שווה, נחות. אני, הוא זעק בעלבון צורב, אני נחות? אני נחות? כמוכן שכמעט שנשקתי, עצרתי הכל וביקשתי סליחה בשם ישראל לדורותיה, אבל כדי לא להיות דרמטי מדי, סתמתי ופתחתי, כמו כולם בעצם, את הלב ובעיקר את ההגיון שקצת הלך לאיבוד מול הנקמה הבלתי נשלטת ותחושת הקורבנות המאפיינת אותנו מאז '48.

אז תודה, איימן היקר והאהוב, תודה שבאת, תודה שדיברת, תודה על הקול השפוי שלך, תודה על האופציה שאתה מגלם, תודה על הסלחנות, הנדיבות ורוח הקרב. תודה גם לאנשים היפים שהגיעו ותמכו והראו את צדדיה היפים של תל אביב ושל החילוניות הליברלית שלא שכחה לרגע את הכיבוש ועוולותיו, כמו גם את העובדה שהסכסוך המדמם הזה חייב להיפסק אם אנחנו לא רוצים להפוך למדינת עולם שלישי אכזרית וחסרת ערכות. תודה למשמר הכנסת, למשטרת ישראל ולעיריית תל אביב יפו על ההגנה, הדיאלוג והיעילות. תודה לירון לונדון שיצא להתעמת עם חבורת הפורעים הפשיסטיים שהתגודדה בסמוך, דיבר עם הכוכב הראשי, נתן לו את מספר הנייד שלו, וביקש לדבר איתו בנחת, מתוך כבוד, עד שההוא התכרכם, נמלך בדעתו והסתלק מהמקום.

רון כחלילי

בעקבות מפגש ציבורי בקפה תרבותת, 23.7

ספינת הסיוע "חנדלה" יצאה לעזה

של ילד פלסטיני שגבו מופנה לקורא וידיו משולבות מאחוריו מאת הקריקטוריסט נאגי אל-עלי. הילד הפליט המתבונן מהצד בעוולות הנעשות לעמו. הדמות היא אייקון של המאבק הפלסטיני למדינה עצמאית. במהלך עבודתו כמאייר פוליטי, אל-עלי, פליט שנולד בא-שג'רה ב-1938, פרסם יותר מ-40 אלף ציורים. לרוב הם עסקו בעם הפלסטיני, תיארו את סבלו ואת וההתנגדות העממית ועקצו בביקורתיות את ההנהגה הפלסטינית והמשטרים הערביים. אל-עלי נרצח בלונדון ב-1987. הוא העריך את עבודתו באומרו: "דמות זו שהמצאתי ללא ספק לא תעלה אחרי שאלך. ואולי לא תהיה זו הגזמה לומר שאני אחיה אתה לנצח אחרי מותי".

60 שנה ל'זו הדרך'

אמיל חביבי נשאר בחיפה

בדיוק שבוע לפני ההתקפה הפשיסטית-בריונית נגד ח"כ איימן עודה בעצרת בנס ציונה במוצ"ש האחרון (19.7), הוא השתתף בעצרת אלפים בכיכר חורב בחיפה. הופעתו נערכה במועד רגיש, יומיים לפני סיכול הדחתו מן הכנסת. בסוף נאומו במחאת העם החיפאית (על אודותיה פורסם בגיליון "זו הדרך" הקודם) אמר עודה: "נשאר בחיפה" – כך ביקש אמיל חביבי, גם הוא בן העיר הזאת, לכתוב על מצבתו, ואנחנו, יהודים וערבים, נשארים כאן. זו האדמה המשותפת שלנו. זו התקווה המשותפת שלנו. זו גם החובה המשותפת שלנו ולכן, אנחנו נישאר כאן".

גם לחביבי (1922-1996), הסופר והמנהיג הקומוניסטי, לא היה קל להישאר בחיפה. יוכבד גונן דווחה בגיליון "זו הדרך" שראה אור ב-27 במאי 1992 על התקפת בריונית הליכוד ומפלגת הימין הקיצוני דאז, "התחיה", על אולם צוותא בחיפה בעת שנערך במקום ערב לכבוד חביבי לרגל קבלתו את פרס ישראל לספרות ערבית. ועדת השופטים שהעניקה לו את הפרס ציינה כי הסופר "השכיל לפתח ז'אנר ייחודי במיזוג צורות ודרכי כתיבה ערביות קלאסיות עם מיטב מסורת הסאטירה האירופית". יצירתו, ציינו, "התקבלה כחלק מהספרות הערבית של ימינו, ובה בעת התקבלה, במקורה הערבי ובתרגומה העברי, כתרגומה של ממש לספרות הישראלית העכשווית".

חביבי תרם את כספי הפרס לסהר האדום בעזה. "בפתח האולם התעמתו בריוני הליכוד והתחיה עם צעירים שוחרי שלום ובאולם התערבבו קולותיהם עם תשואות רמות עם כניסתם של חביבי והמנהיג הפלסטיני פייסל חוסייני", כתבה גונן. פייסל עבד אל-קאדר אל-חוסייני הירושלמי היה משנות ה-80 ועד למותו ב-2001 אחד המנהיגים הפלסטינים הידועים ביותר והממונה על ענייני ירושלים ברשות הפלסטינית. לשכתו הייתה בבניין האוריינט האוס בירושלים המזרחית שסגרה ישראל ב-2001. "הדעה שכל שאנחנו, הפלסטינים, מפסידים, אתם, הישראלים, מרוויחים – עבר זמנה. עתה ברור, שאם אנו נפסיד, גם אתם תפסידו", אמר חוסייני באולם צוותא. פרופ' ששון סומך, סיפר על פגישתו הראשונה עם הסופר ב-1951. עם הגיעו ארצה מעיראק, הוא מצא את ביתו במערכת העיתון "אל אתיחד" החיפאי. "נראה לי שעשיתי מעשה טוב לעמי, לשני העמים ולמען השלום", אמר חביבי בדברי התודה. את הערב חתמו השחקנים בושרה קרמאן ומוחמד בכרי בקטעים מספריו של חביבי.

הספינה "חנדלה" הפליגה השבוע (19.7) מנמל גליפולי שבאיטליה בדרכה לרצועת עזה, כחלק ממשט מחאה בינלאומי נגד רצח העם. לדברי מארגני היוזמה, מטרת המסע היא לשבור את המצור שמטילה ישראל על עזה ולגלות סולידריות עם תושביה המורעבים. המסע צפוי להימשך כעשרה ימים. לפני ההפלגה התקיים טקס פרידה בהשתתפות מאות תומכים, אשר נופפו בדגלי פלסטין וקראו לאפשר לספינה להגיע לייעדה.

המארגנים מציינים כי המטרה המרכזית של המשט היא - להגביר את תשומת הלב הציבורית בעולם לרצח העם המתבצע בידי ישראל בעזה ולמצב ההומניטרי הקשה ברצועה, תוך העברת סיוע הומניטרי דחוף. על הסיפון נמצאים פעילים ממדינות רבות יחד עם ציוד הכולל תרופות, צעצועים ומזון לתינוקות. היוזמים מדגישים כי מדובר בפעולה אזרחית שוחרת שלום, אשר פועלת לפי עקרונות המשפט הבינלאומי. "אנחנו לא מייצגים מדינות או צבאות – אלא אזרחים מהעולם שפועלים בזמן שאחרים שותקים", כתבו בהצהרה שפורסמה ברשתות החברתיות.

זו יוזמה נוספת, לאחר שהמשט הקודם של הספינה "מדליין", שיצא לדרך בחודש מאי – נבלם עוד לפני הגעתו לעזה. פעילת הסביבה גרטה טונברג ופעילים נוספים שהיו על סיפונה נעצרו בידי חיילים במים הטריטוריאליים הבינלאומיים וגורשו מישראל כעבור כמה ימים. כאמור, הספינה נושאת את השם "חנדלה" - דמות קומיקס

משכורתו של יו"ר ההסתדרות

גבוהה מזו של רה"מ נתניהו

עלות שכרו של יו"ר ההסתדרות, ארנון בר-דוד, בשנת 2023 עמדה על 1,035 מיליון שקל. העלות מורכבת משכר שנתי ברוטו של 756 אלף שקל, שהם 63 אלף שקל בחודש, וכן הטבות נוספות כמו חסכונות פנסיוניים והחזרי הוצאות על ליסינג ודלק בגובה של כ-280 אלף שקל. כך עולה מהדו"חות הכספיים של ההסתדרות לשנת 2023 – האחרונים שפורסמו. יצוין ששכרו ברוטו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, נכון למאי 2025, עומד על 59 אלף שקל ברוטו לחודש.

על פי הידיעה שפורסמה ב"כלכליסט", מדובר בדו"חות שאינם גלויים לציבור מאחר שההסתדרות היא אגודה עותומנית, והם ניתנים לעיון רק לחברי ההסתדרות בהזמנה מראש. הדו"חות פורסמו בעקבות בקשת חופש מידע של העיתונאי העצמאי עמרי קלישר.

על פי הדו"ח, בר-דוד זכאי לשכר הגבוה בארגון העובדים. אחריו בחמישייה הפותחת של מקבלי השכר הגבוה נמצאים מ"מ היו"ר רועי יעקב עם 963 אלף שקל בשנה, מתוכם 710 אלף שקל כשכר ברוטו (59 אלף שקל ברוטו בחודש) – כשכרו של ראש הממשלה והשאר בהטבות; יו"ר ההסתדרות עובדי המדינה אופיר אלקלעי עם 946 אלף שקל בשנה, מתוכם 706 אלף שקל כשכר ברוטו (58 אלף שקל בחודש) והשאר בהטבות; היועץ המשפטי להסתדרות יחיאל שמיר שמקבל 933 אלף שקל בשנה, מתוכם 696 אלף שקל כשכר ברוטו (58 אלף שקל בחודש) והשאר בהטבות; ויו"ר ההסתדרות המעו"ף גיל בר-טל עם 932 אלף שקל בשנה, מהם 695 אלף שקל ברוטו (57 אלף שקל בחודש) ו-237 אלף שקל בהטבות.

כוחות הכיבוש הורסים בתים במחנה הפליטים נור א-שמס ממזרח לעיר טול כרם, מרס 2025 (צילום: אקטיביסטילס)

פרקטיקות קולוניאליות של המנדט הבריטי בשימוש הכיבוש הישראלי

הרס בתים במחנות הפליטים בגדה

"חזון טראמפ" לעתיד רצועת עזה, הצבא עוסק בתכנון עירוני ובתוכנית בניין עיר של עיריית ג'נין. הפרקטיקות הקולוניאליות של עיצוב המרחב העירוני לשם העמקת הכיבוש, גירוש תושבים ושמירה "על הסדר הקיים" – קרי: למנוע התנגדות נגד חיילי הכיבוש, אינן חדשות. כבר ב-1971 פתח אלוף פיקוד הדרום אז אריאל שרון במבצע "למיגור הטרור" שבשיאו נכנסו כוחות הכיבוש למחנות הפליטים ג'באליה ושאטי בצפון רצועת עזה, הרסו מבנים ורחובות ויותר מ-10 אלף תושבים גורשו מבתיים דרומה לאל-עריש שבצפון סיני, אז תחת כיבוש ישראלי. על פי האו"ם נהרסו אז יותר מ-6 אלפים בתים.

לשטח את יפו

אותן פרקטיקות קולוניאליות ישראליות, ובהן הרס בתים, רחובות ושכונות ואף כפרים שלמים, ראשיתן בעת הכיבוש הבריטי בפלשתינה. האירוע הידוע ביותר בתחום זה התחולל ביפו בתחילת המרד הערבי הגדול ביוני 1936. הכוחות הקולוניאליים הבריטים החליטו אז "לעצב המרחב בצורה משמעותית מאוד לשיפור חופש הפעולה של הכוחות", כניסוחו של הקצין מאוגדת איו"ש שסירב למסור את שמו ל"ישראל היום" (בית הדין בהאג, כתבנו?).

ביפו לא נרשמה עד לאותה עת פעילות התנגדות חמושה נגד החיילים הבריטים, פרט לשביתה לא-אלימה שהוכרזה בנמל באפריל 1936 ושיתקה חלק מהסחר הבינלאומי. מטרת המבצע הבריטי הייתה לשבור את רוחו של המרד דווקא ביפו שהפכה למרכז הלאומי הפלסטיני. "עוגן" היה שמו של מבצע צבאי זה ומטרתו הייתה "לשטח" (כן, כמו ברפיח דהיום) שטחים נרחבים ביפו העתיקה. "המוט המרכזי" של העוגן התחיל בשכונות עוני צפופות ברחוב יפת (שמות הרחובות – הנוכחיים) ופנה מערבה, דרך רחוב הפנינים והמשיך דרך גן הפסגה עד לכיכר קדומים. מהמוט המרכזי נפרשו שתי שוקיים: דרומה, דרך רחוב שגב והמשך ברחוב לואי פסטר; צפונה, לרחוב מפרץ שלמה וזאת "כדי למגר את קיני הטרור". על פי מקורות בריטים מאות בתים נהרסו אז ואלפי תושבים נעקרו. מקורות פלסטיניים נוקבים ב-2,000 בתים שפוצצו או ניזוקו. הברוטליות של הרס הבתים וגירוש התושבים עוררו דיון קולני בפרלמנט הבריטי וגינויים רמים בדעת קהל. כאמור, מדובר בפרלמנט בלונדון – לא בכנסת בירושלים.

אפרים דויד

הרחק מהעין, מהלב ומהסיקור העיתונאי, נמשך מסע ההרס וגירוש התושבים במחנות הפליטים בצפון הגדה המערבית. מאז הוצאת צווי הריסה נגד 96 מבנים במחנה הפליטים ג'נין ב-9 ביוני האחרון, דיווחו התושבים על גלי הריסה באמצעות דחפורים. האזורים הנפגעים כוללים את רחוב מחיב והשכונות עבדאללה עזאם ואל-עוודה. ב-30 ביוני הרס דחפור ישראלי בניין רב-קומות ליד הכניסה המזרחית למחנה, שלדברי עיריית ג'נין היו בו חנויות רבות ותשע משפחות התגוררו בו. בנוסף דיווחה העירייה שרשויות הכיבוש סירבו לבקשת המשפחות לפנות את חפציהן לפני ההריסה. המספר המדויק של כלל המבנים שנהרסו עד עתה טרם אומת, משום שכוחות ישראליים ממשיכים למנוע את הכניסה למחנה.

באותו יום במחנה הפליטים טול כרם חידשו כוחות הכיבוש את פעולות ההריסה. דחפורים ישראליים הרסו שני מבני מגורים שכללו לפחות שמונה יחידות דיור. ביום ההוא, מסרו הרשויות הישראליות מפה שבה סומנו 104 בניינים להריסה ורשימה ראשונית של 50 מבני מגורים שיהרסו מייד. במקביל, נמשכים מעשי ההרס במחנה נור שמס והאזור נותר אזור צבאי סגור שאין אליו כל גישה זה חודשים רבים – בדומה ליתר מחנות הפליטים.

על פי נתוני האו"ם (11.7) מאז 21 בינואר האחרון, עם תחילת המתקפה, גורשו כ-30 אלף בני אדם ממחנות טול כרם, ג'נין ונור א-שמס. יותר מ-400 בתים נהרסו כליל ואלפי מבנים ניזוקו חלקית. מדובר באומדנים, כי חיילים מכתרים את המחנות, הקימו עמדות ברחובותיהם ואיש מתושביהם יכול לשוב לביתו. המחנות נותרו חסומים, מנותקים וריקים כמעט לחלוטין מתושבים.

חזון טראמפ בג'נין

את הגרסה הרשמית להרס הרב נתן "גורם באוגדת איו"ש" לעיתון "ישראל היום" (10.6). לפיה, "הפעולות שכוחות ההנדסה עושים היום לעיצוב המרחב הן משמעותיות מאוד לשיפור חופש הפעולה של הכוחות. המטרה היא להפוך את המחנה לעוד שכונה בעיר ולסיים עם עידן סמטאות הטרור הצפופות הללו". על פי הכתב חנן גרינווד, עד למועד פרסום הכתבה נהרסו במחנה ג'נין 234 מבנים ו-150 מבנים נוספים "נמצאים בתכנון להריסה, כדי להפוך את המחנה שהפך לסמל הטרור - לשכונה נוספת בעיר ג'נין". במילים אחרות, ברוח

עובדת מפעל פרי הגליל בהפגנה נגד פיטורים, פברואר 2024 (צילום: דוד כהן / פלאש 90)

בצד העלייה בשכר גדלים הפערים בהכנסה

על 34,234 ש"ח והיה גבוה ב-25% משכר הממוצע של מנהלות - 24,214 ש"ח. ככלל, החלוקה המגדרית לעבודות "גבריות" (ניהול, הנדסה) ולעבודות "נשיות" (הוראה, עבודה סוציאלית, פסיכולוגיה) משפיעה עמוקות על גובה השכר. עליית השכר בארבע השנים בין 2018 ל-2022 הושגה בין השאר בזכות הגידול במספר העובדים שהתארגנו בכוח לעובדים ובהסתדרות הכללית ובמספר ההסכמים הקיבוציים. ביניהם חשוב לציין את ההסכם הקיבוצי שנחתם בין הסתדרות המורים ומשרד האוצר ב-2022 וחל על 55,000 עובדי הוראה; ההסכם הקיבוצי של העובדות הסוציאליות מ-2022 שחל על 18,500 עובדות והוחל בצו הרכבה על 4,000 עובדות סוציאליות נוספות המועסקות אצל קבלני שירותים לממשלה; ההסכם של עובדי אסותא שנחתם באותה שנה; הסכמים קיבוציים בענף התקשורת ב-2022: עובדי חדרות 13, עובדי

חדשות 12 ועובדי עיתון גלובס. ניתן לשער, כי החתימה על הסכמים קיבוציים לפני ארבע שנים צמצמה במידה מסוימת את פערי השכר בין נשים וגברים, ובצד זאת שמרה על פער קבוע בין השכר הממוצע שהמשיך לעלות בעקביות (הודות לענפי ההיי טק ולמשרות ניהוליות) לבין השכר החציוני (השכר שמחצית מהשכירים מקבלים מתחת לו והמחצית השנייה – מעל לו).

חוקרת מרכז אדווה אלינה רוזנפלד כתבה על פערים מגדריים בשכר: "בשנת 2022, מוקמה ישראל במקום הרביעי מבין מדינות ה-OECD בפערי השכר המגדריים, עם פער של 20.8% – כמעט כפול מהממוצע במדינות הארגון, שעמד על 11.4%. לשם השוואה, בשנת 2010 ובשנת 2015, הפער עמד על 20.4%, מה שמעיד על היעדר שינוי משמעותי לאורך יותר מעשור". שחיקת השכר ושיעור האינפלציה עוקפים את קצב עליית השכר האיטית בקרב מקבלי השכר הנמוך (מקבלי השכר החציוני ומטה) ששכרם הריאלי פחת. חוקרי "פורום ארלוזורוב" כתבו: "השכר בישראל נשחק בממוצע ב-1.1% בגלל עליית המחירים, אך בעוד בקרב העובדים בשכר נמוך השחיקה הייתה קשה אפילו יותר, השכר הריאלי ברמות הגבוהות הדביק את האינפלציה ואפילו עלה".

המלחמה המתמשכת בעזה והשפעתה השלילית על תקציב המדינה, עצרה את מגמת עליית השכר בקרב שכירים והגדילה את הפערים בין מקבלי השכר הגבוה (המגזר הפרטי, ענפי היי טק) ששכרם המשיך לעלות לבין מקבלי השכר הנמוך ששכרם הריאלי הצטמק: עובדי המגזר הציבורי ועובדות הצווארון הוורוד – עובדות סוציאליות ועובדות הוראה.

זוהר אלון

דו"ח חדש של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על אודות הכנסות מעבודה של מועסקים ושכירים בני 25 ומעלה בשנים 2018-2022 מראה כי פערי השכר בין נשים וגברים, בין יהודים וערבים, בין מרכז ופריפריה, בין בעלי השכלה אקדמית וחסרי השכלה אקדמית נשארו קבועים לאורך שנים. מחברי המסמך הסבירו: "בין 2018 ל-2022 חלה עלייה של 17.6% הן בשכר הממוצע והן בשכר החציוני לשכיר. יחד עם זאת קיים פער קבוע של 27% ביניהם: השכר החציוני לשכיר הוא 73% מהשכר הממוצע לשכיר באופן קבוע".

השכר הממוצע הגבוה ביותר שנדגם על פי חתך יישובים ב-2022 היה בכפר סבא ועמד על 20,189 ש"ח. השכר הממוצע הנמוך ביותר באותה שנה היה בבני ברק ועמד על 9,430 ש"ח בלבד. פערי השכר בין נשים וגברים באים לידי ביטוי במשלחי היד שונים ואינם מושפעים בהכרח מהשכלה אקדמית. למשל במשלח היד שהוגדר בשם "מנהלים", בו ישנו רוב מובהק של 69% גברים, עמד השכר הממוצע עמד

נהגי התחבורה הציבורית ישבתו

בעקבות פגיעה בשכר במלחמה

נהגי סופרבוס, אלקטרה אפיקים ודן בדרום יפתחו בשביתה ביום שלישי הקרוב, 29 ביולי. כך מסר השבוע (22.7) איגוד ועדי התחבורה בכוח לעובדים, המאגד את עובדי שלוש החברות. מדובר בשביתה אזהרה בלבד, שתימשך מתחילת שעות הפעילות ועד 9 בבוקר.

השביתה תפרוץ לאחר שהוכרז על סכסוך עבודה בגין סירוב המעסיקים, משרד התחבורה ומשרד האוצר לפצות את העובדים בגין אובדן שכר וימי עבודה במהלך המלחמה שישראל פתחה נגד איראן, במהלכה פעלה התחבורה הציבורית במתכונת מצומצמת. בשלב זה הפתרון היחיד שנמצא לנהגים הוא לוותר על ימי חופש, אך הם טוענים שכיוון שנאסר עליהם לעבוד ואלו שיכלו לעבוד פעלו תחת איום הטילים, אין זה ראוי ששכרם ייפגע, והם זכאים למתווה פיצויים כמו כל שאר עובדי החברות הציבוריות.

מיכה וקנין, יו"ר ועד העובדים בסופרבוס ויו"ר אסיפת הנציגים בכוח לעובדים, מסר: "התחבורה ציבורית היא השירות הציבורי. במלחמה אנחנו מוגדרים כשירות חיוני והעובדים יצאו לעבודה תחת אש, הסיעו נוסעים וחיילים לאן שצריך. אנחנו מקבלים את מלוא האחריות לשרת את הציבור, אבל כשזה נוגע לשכר במלחמה, אז כבר לא מתייחסים אלינו כמו לעובדי המגזר הציבורי".

האסטרטגיה הניאו-ליברלית של הכיבוש

ד"ר תאופיק חדאד (צילום: ארכיון)

ישראל להביס את ההתנגדות הפלסטינית או לעצב את דעת הקהל העולמית לטובתה. צבאית, היא מסתמכת על כוח עורף; פוליטית, היא איבדה את הלגיטימציה המוסרית. כעת מנסה ישראל להגדיר מחדש את שדה הקרב, בתקווה שמלחמה אזרחית רחבה תאפס את המאזן.

אך מתקפתה של ישראל על איראן היא גם ניסיון לשמר את מעמדה של ישראל ככוח הדומיננטי במסגרת מזרח תיכון חדש. זה מהלך מסוכן והוא עשוי להיכשל. ההקשר הבינלאומי הוא הפכפך, ורבים חוששים כי הסכסוך עלול להסלים ואף להוביל למלחמה גלובלית. מה שברור הוא שהסדר הבינלאומי הישן קורס, אך עדיין לא ברור מה יחליף אותו.

מהי הדרך לשחרור פלסטין?

אין דרך אחת ויחידה, אבל חיוני להבין שהמאבק הפלסטיני הוא לא רק סבל מתמשך – זה מאבק פוליטי בעל חשיבות עולמית. העמידות וכוח ההתארגנות של הפלסטינים הם השראה גם לעמים הרחוקים מהאזור. מאבקם נגד אפרטהייד, כיבוש וקולוניאליזם התיישבותי מתחבר עם מאבקים ברחבי העולם למען הגדרה עצמית, צדק וכבוד אנושי.

סולידריות עם פלסטין אינה רק אמפתיה הומניטרית, אלא הכרה בתנאים משותפים. טכנולוגיות מעקב שישראל ניסתה לראשונה על הפלסטינים מיוצאות על ידיה לרחבי העולם, כולל לממשלות אירופיות. בסרייה, למשל, רוגלות ישראליות שימשו את הממשלה נגד עיתונאים ופעילים. כך דיכוי הפלסטינים עובר נורמליזציה ומיוצא לכל העולם.

המפנה העולמי של התחזקות הימין קשור גם הוא בתמיכה בישראל. לכן הסוגיה הפלסטינית צריכה להיות חלק מאג'נדה של תנועה אינטרנציונליסטית ואנטי-פשיסטית רחבה. עלינו להתארגן לא רק נגד מה שקורה "שם", אלא גם נגד מה שהוא מאפשר ומשקף "כאן".

רצח העם בעזה אינו זוועה בודדת – הוא אזהרה. זו קריאה לבנות עולם שונה, בו סולידריות והתנגדות מציעים אלטרנטיבה אמיתית לפשיזם ולאיימפריה.

אסף טלגם

ד"ר תאופיק חדאד הוא חוקר פלסטיני-אמריקאי תושב ירושלים המזרחית הכבושה. בשנת 2016 ראה אור באנגלית ספרו "פלסטין בע"מ: ניאו-ליברליזם ולאומיות בשטחים הכבושים", בו הוא בוחן כיצד יוזמות שלום ניאו-ליברליות מאז הסכמי אוסלו בשנת 1993 העמיקו את אי-השוויון באצטלה של בניית מדינה פלסטינית. להלן תרגום ראיון עם חדאד שפורסם באתר הסרבי "משינה".

איזה תפקיד מילאו מוסדות ניאו-ליברליים בעיצוב תהליך השלום, וכיצד זה קשור במה שמתחולל היום בעזה?

מוסדות ניאו-ליברליים מילאו תפקיד מרכזי בעיצוב "תהליך השלום" בעקבות הסכמי אוסלו – לא בפתרון הסכסוך, אלא בניהולו באופן ששימר את השליטה הישראלית. התהליך מעולם לא נועד להתמודד עם סוגיות היסוד הפוליטיות – הכיבוש, הריבונות והפליטים – אלא לאפשר לישראל לשמור על דומיננטיות טריטוריאלית ודמוגרפית ובו בזמן לפטור אותה מעול הכיבוש הישיר.

לאחר האינתיפאדה הראשונה, הסיקה ישראל ששליטה צבאית ישירה אינה בת קיימא. לכן היא עברה לאסטרטגיה של שלטון עקיף שמומש בהעברת חלק מסמכויות הממשל לרשות הפלסטינית. הסדר זה, שנתמך בידי המערב, חיקה את הבנטוסטנים של דרום אפריקה בתקופת האפרטהייד. הוא יצר מובלעות אוטונומיות למחצה תחת שלטון של אליטות מקומיות, בעוד ישראל המשיכה לאחוז בשליטה הממשית על הקרקע, הגבולות והמשאבים.

מוסדות כמו הבנק העולמי וקרן המטבע הבינלאומית תרמו לגיבוש ההסדר הזה ועיצבו את היסודות הכלכליים של האוטונומיה הפלסטינית. תורמים מערביים סיפקו כ-50 מיליארד דולר למוסדות שקידמו מראית עין של מדינה פלסטינית עצמאית, אך ללא ריבונות אמיתית. ההיגיון הכלכלי היה ניאו-ליברלי: הפרטה, דה-רגולציה ושותפות אליטיסטית בין ההון הישראלי, הבינלאומי והפלסטיני.

כך נוצרה מערכת בה אליטות פלסטיניות מתחזקות את הכיבוש למען ישראל ומנהלות את חיי האוכלוסייה מבחינה פוליטית, כלכלית ואפילו ביטחונית. התנגדות לכיבוש המתמשך הוגדרה מחדש כטרור, ורבים בעולם שוכנעו לראות בהסדר החדש התקדמות לשלום – שעה שההתנחלויות התרחבו והפיצול בין המובלעות הפלסטיניות העמיק.

התוצאה הייתה 155 מובלעות פלסטיניות המנותקות זו מזו. הגדולה שבהן היא עזה, שהפכה אזור צפוף ונחשל. כשהמשא ומתן נתקע וגווע, הפכה עזה הדוגמא הקיצונית ביותר של ההסדר הכושל: כלא פתוח שנשלט מרחוק בידי ישראל, חנוק כלכלית ונתון למתקפות חוזרות ונשנות, ששיאן ברצח העם הנוכחי.

כיצד קשור העימות הנוכחי עם איראן למה שמתרחש בפלסטין?

ישראל חותרת להסלמה אזרחית, במיוחד מול איראן, כחלק מאסטרטגיה רחבה לריכוז כוח בידיה. עזה היא המטרה המיידית שלה. אך ישראל מנצלת את המצב הגיאופוליטי הנוכחי – תמיכה אמריקאית, פילוג בין-ערבי, חוסר יציבות אזרחית – כדי לתקוף את יריבתה הוותיקה איראן.

אחד המניעים להסלמה הוא כישלונה של ישראל להשיג את יעדיה האסטרטגיים בעזה. למרות ההרס המסיבי, לא הצליחה

אזהרת ההיסטוריה: כך נראה יישור קו בגרמניה

תהליכים פשיסטיים בארה"ב

הוא שמגן על החוק". כך הושלם ריכוז השלטון הפשיסטי בכל מוסדות המדינה ובאיבריה המרכזיים של החברה האזרחית.

הברית בין ההון הגדול לימין הקיצוני

מדינות פשיסטיות אחרות הלכו במסלול דומה, אך פחות כוללני. באיטליה, לדוגמה, תהליך הסנכרון התרכז בעיקר באיגודים המקצועיים, במפלגות ובתקשורת. אמנם רבות מההתפתחויות הללו היו ייחודיות לאירופה של שנות ה-30, אך גם נאו-פשיזם עכשווי שואף להחליף את הסדר הליברלי-דמוקרטי בברית בין ההון הגדול לבין הימין הקיצוני, תוך עידוד גזענות, לאומנות, שנאת נשים ולהט"ב, אלימות משטרתית ומיליטריזם קיצוני.

היטלר לא ביטל את חוקת ויימאר, אלא כפי שהסביר ההיסטוריון קרל בראכר, שחק והפר את מהותה באמצעים חוקתיים. לאחר שהגיע לשלטון, הפעיל היטלר במהירות את סעיף 48 של החוקה, שאיפשר לממשלה ולצבא לנקוט בצעדי חירום ללא אישור הפרלמנט. כך הושעו חירויות האזרח.

שריפת הרייכסטאג איפשרה להיטלר להפעיל את הסעיף הזה, ובהמשך הגיע חוק ההסמכה שהשלים את ביטול הפרדת הרשויות. אולם, היה דרוש לשלטון מוחלט גם תהליך סנכרון, שבו מרבית זרועות המדינה והחברה האזרחית שולבו בסדר הנאצי, לעיתים קרובות מרצון, אך תחת טרור הולך וגובר.

חשוב להכיר בכך שכל זה קיבל צורה משפטית, כפי שהיה אופייני לשלטון הפשיסטי. ההיסטוריון ניקולאוס וכסמן מציין כי הרייך השלישי לא הפך מדינת משטרה מוחלטת. להיפך, הנאצים נקטו במחונות פומביות של תמיכה במערכת המשפט, במיוחד בתחילת שלטונם.

היטלר אף הבטיח שהשופטים יהיו בלתי ניתנים להדחה. אולם באותה נשימה דרש שגזרי הדין יהיו גמישים, והבהיר כי השופטים כפופים ל"רצון הלאומי" ולא לעקרונות החוק. מערכת המשפט שימשה ככלי מרכזי לטרור חוקי, להפלת מתנגדים פוליטיים ולפוליטיזציה של עבירות פליליות רגילות. המשפטים לא נותרו חסויים: להיפך, העיתונות הנאצית דיווחה בהרחבה עליהם.

היטלר סירב לחוקק חוקה חדשה בטענה כי "הצדק הוא אמצעי לשליטה. צדק הוא הפרקטיקה המקודדת של שלטון". לדבריו, חוקה חדשה תהיה מוקדמת מדי ותפגע ב"מהפכה". בסופו של דבר, תהליך הסנכרון הושלם, וההזדהות של הפיהרר עם החוק הפכה מוחלטת.

המניע העמוק של כל צורות הריאקציה האלה הוא דיכוי מעמד העובדים וההתנגדות. מאחורי הפופוליזם של טראמפ מסתתרת הפרטה מואצת של פונקציות המדינה, חיזוק שלטון ההון והכוונה גזענית יותר במדיניות החוץ האימפריאליסטית. מימוש אסטרטגיה נאו-פשיסטית כזו מחייב גלייכשאלטונג חדש שהודות לו יהיו כולם - הקונגרס, מערכת המשפט, הביורוקרטיה, הממשלות המקומיות, הצבא, מנגנוני הביטחון, התקשורת, ומוסדות החינוך - מיושרים לקו אחד.

אבישי ארליך

קטע מעובד ומקוצר מתוך ספרו של ג'ון בלאמי פוסטר: "טרמפ בבית הלבן: טרגדיה ופרסה"

התגבשות שלטון הנאצים בגרמניה עצמה דרשה את פירוק הסדר הליברלי-דמוקרטי כולו. תהליך זה, שנקרא Gleichschaltung (בתרגום חופשי: יישור-קו או סנכרון), הגדיר את תקופת התייצבות הסדר הפוליטי החדש בשנים 1933–1934. משמעותו הייתה שילוב פוליטי של כל אחד ממרכיבי המדינה, כולל הפרלמנט, מערכת המשפט, הביורוקרטיה האזרחית, הצבא, והרשויות המקומיות והאזוריות, והרחבת תהליך הנאציפיקציה לגופים המרכזיים של מנגנוני המדינה האידאולוגיים בחברה האזרחית: מוסדות החינוך, אמצעי התקשורת, האיגודים המקצועיים ועוד.

סינכרון זה הושג באמצעות אידאולוגיה, חקיקה, הפחדה, כפייה ושיתוף פעולה כפוי, לרוב תוך הפעלת לחץ על מוסדות בדרישה "לנקות את עצמם". המשפטן הנאצי הבכיר קרל שמידט קידם את שני העקרונות המנחים של הגלייכשאלטונג: הראשון היה סילוק "לא-אריים", והשני היה "עקרון הפיהרר", כלומר, העמדת המנהיג מעל לחוק הכתוב. בתקופה זו, נעשה בגרמניה שימוש באצטלה משפטית לגיטימציה של ריכוז הכוח - אצטלה שתוסר בהמשך. שמידט הסביר כי מטרת הגלייכשאלטונג הייתה "אחדות וטוהר" שיושגו דרך "השמדה של השונות".

תהליך רחב ומדורג

תהליך הגלייכשאלטונג בגרמניה כוון בו-זמנית לכל זרועות השלטון ולמוסדות התרבות, אך התרחש בשלבים: שריפת הרייכסטאג, שהתרחשה כחודש לאחר מינוי היטלר לקנצלר בינואר 1933, הובילה להוצאת שני צווים נשיאותיים שהצדיקו את הפרת החוקה.

צווים אלה קיבלו גיבוי בחוק ההסמכה ממרס 1933 ("החוק להסרת סכנה מהאומה ומהרייך"), שהעניק להיטלר סמכויות חקיקה בלתי-מוגבלות, ללא צורך באישור הפרלמנט. במקביל, החלו מעצרים וטיהור פוליטי של מתנגדים, וכן היישום של "החוק להשבת השירות הציבורי", שאפשר את סנכרון כלל עובדי המדינה. שלב זה הסתיים ביולי 1933 עם ביטול כל המפלגות הפוליטיות, למעט המפלגה הנאצית.

השלב השני התמקד בשליטה בצבא, באוניברסיטאות, בעיתונות ובארגונים חברתיים ותרבותיים נוספים. בדצמבר 1933 הכריז היטלר כי הצבא (הוורמאכט) הוא "הנושא הבלעדי של נשק האומה", ובכך החל לערער את כוח ה-SA (מיליציות פלוגות הסער הנאציות החומות).

"השמדת השונות" במוסדות התרבות יושמה באופן הבולט ביותר באוניברסיטאות: הפילוסוף הגרמני מרטין היידגר, שמונה לרקטור אוניברסיטת פרייבורג ב-1933, היה אחראי על יישום הגלייכשאלטונג בה. היידגר יישם את התהליך במלואו, סייע בטיהור מוסדות האקדמיה והסגיר עמיתים. בתקופה זו שיתף פעולה עם שמידט בקידום האידאולוגיה הנאצית, ובכלל זה הצדקת האנטישמיות ועריכת טקסי שריפת ספרים.

השלב השלישי והמכריע החל בטיהור מדמם של הנהגת ה-SA בין 30 ביוני ל-2 ביולי 1934. לאחר מותו של נשיא גרמניה הינדנבורג באוגוסט, הפך היטלר מקור הסמכות העליון במדינה, כפי שהוכרז במאמר של שמידט: "הפיהרר

הפינגווין והמורה לאנגלית טום מישל - השחקן סטיב קוגן (צילום מתוך כרזת הסרט)

הסרט 'שיעורים בפינגווינית' המוקרן ברחבי הארץ הפך לנזק אגבי של משטר פשיסטי

להיאבק בפשיזם, מישל נשאר אדיש לסביבתו. הוא מחליט לנפוש באורוגוואי במהלך ימי החופשה הכפויה בה זכו מורים ותלמידים עם תחילת ההפיכה. במהלך טיול בחופיה של פונטה דל אסטה מציל המורה מישל פינגווין ספוג בנפט. הניסיון להחזירו לים נכשל כי הפינגווין חוזר אליו. לאחר כמה אפיזודות דרמטיות-קומיות הוא נאלץ לחזור עם הפינגווין לבית הספר בבואנוס איירס, שם הוא מחביא אותו.

מישל מתקשה לשמור על המשמעת בשיעורים. הוא מחליט להביא את הפינגווין לכיתה ומבטיח לשותף את התלמידים בטיפולו. הפינגווין כובש את לבם והם הופכים ממושמצים וצינונים משתפרים. אך אז נקלע המורה כעד לחטיפת אחת מעובדות הניקיון בבית הספר בידי כנופיה הפועלת בשירות השלטון – כפי שנעלמו רבבות "הנעדרים" באותן השנים. כל הבקשות מהנהלה לפעול לשחרורה לא עוזרות, "הרי היא עובדת קבלן ואינה מועסקת בידי בית ספרנו", משיב המנהל. מישל מזהה באקראי את מפקד החוטפים ומבקש ממנו לשחררה, בתגובה לכך הוא נחטף ומוכה.

הסרט הוא עיבוד חופשי של הספר "שיעורים בפינגווינית" של טום מישל (2015), המבוסס בחלקו על חוויותיו עם פינגווין שאימץ כאשר עבד כמורה לאנגלית בתקופת החונטה הצבאית. אפשר לצפות בסרט כיצירה בה על רקע טרגדיית היום-יום של החיים תחת משטר פשיסטי, ניתן לשמור על הומור אנגלי – הסרט רובו ככולו דובר אנגלית.

חדי-עין ואוזן יבחינו באי-דיוקים. סצנות רבות צולמו דווקא בספרד, אך אז והיום, שוטרים ארגנטינים לא מדברים ספרדית במבטא של מדריד. כמו כן, המפגש של הגיבור עם מפגינות הדורשות את השבת בניהן שנחטפו, "אמהות כיכר מאי", היה בלתי אפשרי ב-1976, כי תנועה זו נוסדה באפריל 1977. בסרט, האמהות עם צילומי יקיריהן מוחות ברחוב טיפוסי במדריד ולא דווקא ברחוב בבואנוס איירס.

בתחילת השנה הוקרן בארץ הסרט הברזילאי "אני עדיין כאן" של הבמאי הוותיק וולטר סלאס. זה סיפורו האמיתי של חבר קונגרס לשעבר שנלקח לחקירה משטרתית בימי הדיקטטורה הצבאית הפרו-אמריקאית ב-1971, ועקבותיו נעלמו. שני הסרטים מטפלים בסיפורים אמיתיים שבמרכזם ההתמודדות עם משטרים פשיסטיים באמריקה הלטינית, אך דברים שרואים מכאן (בברזיל) לא רואים משם (בברזילניה).

"שיעורים בפינגווינית" של הבימאי פיטר קטאנאו (אנגליה וספרד, 2024), המוקרן בימים אלה ברחבי הארץ, שוטח את סיפורו של מורה לאנגלית בשם טום מישל (השחקן סטיב קוגן), הנודד בין מדינות. ערב ההפיכה הצבאית העקובה מדם שהתחוללה בארגנטינה במרס 1976, הוא מגיע לפרבר של בואנוס איירס כדי ללמד בבית ספר יוקרתי דובר אנגלית, סנט ג'ורג', של בני אצולת ההון והקרקעות המקומיים.

חרף קבלת הפנים בה זכה ביומו ראשון – אז שוטר שלף אקדח בכניסה לבית הספר כדי לשאול: "מה אתה עושה כאן?" ובעת שאחד מעובדי המוסד מוחק גרפיטי גדול הקורא

שבוע עיר / בעריכת לריסה מילר

לא גזירה / מיתר הלל קורמן

כל יום אֶנְחֵנו הוֹרְגִים בָּהֶם
כל יום הֵם הוֹרְגִים בָּנוּ
כל לַיְלָה
אף אֶחָד לֹא יֵשֶׁן
לְמִרְוֹת הַפְּתוּי שֶׁבַחֲשָׁן
אף אֶחָד לֹא הוֹלֵךְ לְשׁוֹם מְקוֹם
כִּסְאוֹת גִּלְגָּלִים כְּמוֹ שִׁי לַחַג
הַפְּתוּי שֶׁבַחֲשָׁן נוֹשֵׁן וְהֵטִיל נֶכְנֵס מֵהֶגֶג

כל יום חַיִּים נִגְדָּעִים
וּבָאִים אֲנָשִׁים לְפָנוֹת אֲבָרִים
כל לַיְלָה יָדִים מְחִלְפוֹת יָדִים
אֶנְחֵנו מְפָרְקִים אֶת הָאֲנָשׁוֹת לַחֲתִיכוֹת
קוֹצְרִים פְּרוֹת שֶׁטְנָה

הַסֶּבֶל כְּמוֹ גִּלְגָּל לְאוֹגְרִים שֶׁהֵם אֶנְחֵנו
רָצִים בְּתַקְלִיתִיּוֹת
לְמִרְחָב הַמּוֹגֵן הַמְּכַר שֶׁל הַפְּחַד
כל יום עֲנִיפִים קָצַת יוֹתֵר
מִמְּשִׁיכִים בְּרִיצָה
לְפָנוֹן הַלֹּא נָכוֹן

כָּאלֹו נִגְזַר עָלֵינוּ

יוסי אבו

חרפת רעב בעזה

ומשפחותיהם, כולל ילדים. דובר ארגון הבריאות העולמי הוסיף: "הצבא הישראלי נכנס למתחם ואילץ נשים וילדים להתפנות ברגל לכיוון אל-מואסי על רקע סכסוך פעיל. עובדי הארגון ובני משפחותיהם נאזקו, הופשטו, נחקרו במקום ונבדקו באיומי אקדח".

גם סוכנות הידיעות הצרפתית התריעה כי עיתונאים שלה הנמצאים ברצועת עזה מצויים בסכנת רעב ממשית, נוכח המשבר ההומניטרי שם. הסוכנות תיארה בהצהרה את מצבו של הצלם באשר בן 30: "הוא חי ועובד בתנאים זהים לשאר תושבי עזה, נע בין מחנה פליטים אחד לאחר לפי קצב ההפצצות הישראליות", מסרה. בסוכנות הדגישו כי "מאז שהסוכנות נוסדה באוגוסט 1944, איבדנו עיתונאים במלחמות. היו לנו פצועים ואסירים, אך איש מאיתנו לא זוכר מקרה שבו עמית שלנו גווע ברעב".

21 ילדים מתו מרעב בשלושת הימים האחרונים ברצועה, מסרה בשלישי (22.7) מערכת הבריאות ברצועה. על פי ההודעה כ-900 אלף ילדים ברחבי הרצועה סובלים מחרפת רעב, בהם 70 אלף הזקוקים לאשפוז. נוכח התפשטות הרעב, פנה השבוע לראשונה יו"ר ההסתדרות הרפואית (הר"י), לרמטכ"ל אייל זמיר ולמתאם פעולות הממשלה בשטחים, רסאן עליאן, והתריע כי איהכנסת סיוע הומניטרי וציוד רפואי לרצועת עזה היא פגיעה חמורה באתיקה הרפואית ובחוק הבינלאומי. עד כה וחרף פניות של מאות רופאים, נמנעה ההסתדרות הרפואית מלפנות למערכת הביטחון, למתוח ביקורת פומבית או לגנות מקרי הרעבה והרג של ילדים ואזרחים ברצועה.

"בימים האחרונים עולים דיווחים כי מדינת ישראל מונעת הכנסת ציוד הומניטרי ורפואי לעזה, בטענה שניתן להשתמש בו גם ליצירת נשק או תשתיות טרור", כתב חגי לזמיר ולעליאן. "אנו מודעים לשיקולי הביטחון, אך כארגון האמון בין היתר, על עקרונות האתיקה הרפואית ודאגה לבריאות הציבור ברצועה להדגיש את הנחיצות בהבטחת ציוד רפואי ותנאים הומניטריים בסיסיים לאוכלוסייה האזרחית בעזה". ארגון הבריאות העולמי הודיע בשני (21.7) כי כוחות הכיבוש תקפו מתחם של עובדי הארגון בדיר אל-בלח ברצועת עזה. לפי הדיווח, המתחם הותקף שלוש פעמים, כאשר תקיפות אוויריות גרמו שריפה ונזק נרחב וסיכנו את הצוות

שותפות השלום

הפגנה נגד המלחמה ובעד השלום

יום שישי 25.7 | 16:30 | ס'חנין

חד"ש תל-אביב

ההדחה נכשלה - המאבק נמשך

אסיפה עם ח"כ איימן עודה וח"כ עופר כסיף

יום שני 28.7 | 20:00 | מיקום יינתן לנרשמים

מק"י תל-אביב

מרקסיזם בלבנון

הרצאה של ד"ר עבד כנאענה

יום רביעי 30.7 | 20:00 | אחד העם 70 ת"א

מק"י ירושלים

השמאל שהכרתי - הקרנת גרסה

ראשונה לסרטו של ערן טורבינר

יום חמישי 24.7 | 19:00 | כורש 14, ד', י-ם

השבוע לפי איתי בנימיני

כדי להבין מה עשינו בעזה, דמיינו אסון בסדר גודל דומה בישראל

תחשבו

חצי מליון הרוגים

מליון וחצי פצועים מתוכם רבע נכים

מליון וחצי דירות הרוסות

זה לא כולל
רצח וטרור

zoha.org.il

זו הדרך ברשתות החברתיות

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

